



Novine u oporezivanju porezom na dohodak

Igor Milinović, mag. oec.

U Narodnim novinama br. 121/2019 objavljene su izmjene i dopune Zakona o porezu na dohodak, a u Narodnim novinama br. 1/2020 objavljene su izmjene i dopune Pravilnika o porezu na dohodak te je objavljen novi Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti.

Više o novinama u oporezivanju dohotka, koje se primjenjuju od početka siječnja 2020., prikazujemo u nastavku.

1. Povećanje osnovnog osobnog odbitka

Povećan je osnovni osobni odbitak na 4.000,00 kuna (s dosadašnjih 3.800,00 kuna).

Novi osnovni osobni odbitak primjenjuje se kod isplata plaća koje će se izvršiti od 1.1.2020. (npr. kod plaće koja se odnosi na mjesec prosinac 2019. a koja će se isplatiti tijekom siječnja 2020.).

2. Darovanja prikupljenih u humanitarnim akcijama

Dohotkom se ne smatraju primici koje fizičke osobe ostvaruju po osnovi darovanja (materijalnih i financijskih dobara) od pravnih i fizičkih osoba, za podmirivanje potreba, prikupljenih u humanitarnim akcijama i javno oglašenim akcijama koje imaju općekorisnu svrhu u korist osjetljivih skupina.

Humanitarnim akcijama iz članka 8. stavka 1. točke 5. Zakona smatraju se akcije u skladu s propisom kojim se uređuju uvjeti prikupljanja i pružanja humanitarne pomoći. Javno oglašenim akcijama smatraju se akcije koje imaju općekorisnu svrhu u korist osjetljivih skupina, a iz kojih nedvojbeno proizlazi potrebitost situacije te u kojima je javno objavljen žiroračun fizičke osobe u potrebi, otvoren zbog prikupljanja sredstava u okviru te akcije.

Ako primljena darovanja nisu u cijelosti ili dijelom utrošena za humanitarne svrhe odnosno općekorisne svrhe neutrošena novčana sredstva ili vrijednost darovanja smatraju se oporezivim primitkom. Iznimno, neutrošena novčana sredstva ili vrijednost darovanja ne smatraju se oporezivim primitkom ako se isti dalje daruju za humanitarne svrhe odnosno općekorisne svrhe.

3. Uplate premija dodatnog i dopunskog zdravstvenog osiguranja

Porez na dohodak ne plaća se na **premije dodatnog i dopunskog zdravstvenog osiguranja** koje poslodavac uplaćuje u korist svojeg

radnika, osiguravatelju odnosno Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje prema propisu kojim je uređeno dobrovoljno zdravstveno osiguranje **do 2.500,00 kuna godišnje**. Premije dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja moraju biti podmireni bezgotovinskim putem se na temelju vjerodostojne dokumentacije.

4. Izjednačavanje poreznog tretmana otpisa pojedinih tražbina

Otpis pojedinih tražbina obveznicima poreza na dohodak koji obavljaju samostalnu djelatnost izjednačava se s otpisima potraživanja kod obveznika poreza na dobit.

Tako je u članku 11. Zakona o porezu na dohodak, novim stavcima 8 do 12. Propisano sljedeće:

„(8) Ako se porezni obveznik zbog osobnih razloga odrekne tražbine po osnovi prodane robe ili obavljenih usluga koja bi u poreznomu razdoblju u kojemu se odrekao tražbine ili kasnijim poreznim razdobljima dovela do primitaka, tada se iznos tražbine utvrđuje kao primitak u godini u kojoj je donesena odluka o odricanju od tražbine.

(9) Primitak se ne utvrđuje po osnovi tražbina od nepovezane osobe koje su se pokazale nenaplativima nakon provedenoga sudskog postupka ili drugog postupka sukladno posebnim propisima.

(10) Primitak se ne utvrđuje po osnovi otpisanih tražbina koje su potvrđene u skladu s posebnim propisom o stečaju potrošača i propisom o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja.

(11) Primitak se ne utvrđuje po osnovi otpisanih tražbina od nepovezane osobe ako porezni obveznik dokaže da troškovi pokretanja određenih postupaka (tražbine koje su utužene ili se zbog njih vodi ovršni postupak, ako su prijavljene u stečajnom postupku nad dužnikom ili drugom postupku u skladu s posebnim propisima) premašuju iznos tražbine, ili ako dokaže da je pokre-



nuo određene radnje radi naplate tražbine pri čemu je utvrđio konačnu nemogućnost naplate otpisanog iznosa tražbine.

(12) Primicima se ne smatraju otpisi tražbina od nepovezanih osoba, koje su zastarjele i koje u svakom pojedinom poreznom razdoblju ne prelaze 5000,00 kuna po pojedinom dužniku koji je obveznik poreza na dobit ili obveznik poreza na dohodak po osnovi samostalne djelatnosti. Primicima se ne smatraju otpisi tražbina do 200,00 kuna od nepovezanih fizičkih osoba čiji dug nije nastao po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti, ako ukupno utvrđena tražbina po pojedinoj osobi na zadnji dan poreznog razdoblja ne prelazi taj iznos.“

Članak 11. stavak 12. Zakona o porezu na dohodak, primjenjuje se na sva zastarjela potraživanja i u slučaju kada pojedinačno zastarjelo potraživanje (pojedini račun ili druga isprava koja ima značenje računa) ne glasi na iznos veći od 5.000,00 kuna po pojedinom dužniku. Ako su potraživanja zastarjela na temelju više računa koji glase na iznos manji od 5.000,00 kuna po pojedinom dužniku, porezno se priznaje otpis ukupno najviše do 5.000,00 kuna.

5. Korištenje podataka iz porezne kartice pri isplati plaće bivšim radnicima za posljednji mjesec rada

Poslodavac ima mogućnost uvida u poreznu karticu bivšeg radnika kao i u iznos osobnog odbitka bivšeg radnika te može pri utvrđivanju predujma poreza na dohodak od nesamostalnog rada odnosno pri isplati plaće bivšem radniku za posljednji mjesec rada koristiti neiskorišteni iznos osobnog odbitka.

6. Porezno rasterećenje rada mladih osoba

Godišnji porez na dohodak umanjuje se:

- fizičkim osobama **do 25 godina života**, za oporeziv dohodak od nesamostalnog rada (po stopi 24%) do 360.000,00 kn ➔ umanjeno obveze poreza na dohodak za **100%**,
- fizičkim osobama **od 26 do 30 godina života**, za oporeziv dohodak od nesamostalnog rada (po stopi 24%) do 360.000,00 kn ➔ umanjeno obveze poreza na dohodak za **50%**.

Pravo na umanjeno godišnjeg poreza na dohodak imaju fizičke osobe do 30 godina života kojima su godine rođenja te porezno razdoblje za koje se isto može koristiti utvrđene u sljedećoj tablici:

Porezno razdoblje	Godine rođenja mladih fizičkih osoba koje imaju pravo na umanjeno godišnje umanjeno poreza na dohodak	
	Od 26 do 30 godina – 50% Umanjenje poreza i prireza	Do 25 godina – 100% Umanjenje poreza i prireza
2020.	1990., 1991., 1992., 1993. i 1994.	1995., 1996., 1997. ...
2021.	1991., 1992., 1993., 1994. i 1995.	1996., 1997., 1998. ...
2022.	1992., 1993., 1994., 1995. i 1996.	1997., 1998., 1999. ...
2023.	1993., 1994., 1995., 1996. i 1997.	1998., 1999., 2000. ...
2024.	1994., 1995., 1996., 1997. i 1998.	1999., 2000., 2001. ...
2025.	1995., 1996., 1997., 1998. i 1999.	2000., 2001., 2002. ...

Dakle, porezno rasterećenje mladih osoba do 30 godina ne može se ostvariti kod mjesečnom obračunu plaće, već isključivo putem godišnjeg obračuna poreza na dohodak.

7. Uvid u podatke o isplaćenim neoporezivim primicima kod drugog poslodavca

Porezna uprava može, putem sustava ePorezna, temeljem podataka iz svojih službenih evidencija omogućiti poslodavcima i isplateljima plaće uvid u podatke koji se odnose na isplaćene neoporezive primitke (prigodne nagrade, trošak prehrane, trošak smještaja, nagrada za radne rezultate) koje je radnik ostvariti kod drugog ili bivšeg poslodavca tijekom poreznog razdoblja. U tom slučaju radnik nije obvezan podnijeti pisanu izjavu o tome da kod drugog poslodavca nije ostvario navedeni neoporezivi primitak ili da ga je ostvario u određenom iznosu.

8. Utvrđivanje obilježja nesamostalnog rada

Za potrebe oporezivanja primicima po osnovi radnog odnosa smatraju se i primici proizašli iz korištenja poreznih pogodnosti protivno svrsi zakona propisanih propisom kojim je uređen opći porezni postupak kod kojih postoje obilježja nesamostalnog rada. Obilježja nesamostalnog rada za slučajeve korištenja poreznih pogodnosti protivno svrsi zakona određuju se temeljem ispunjenja triju kriterija: kontrole ponašanja, financijske kontrole i odnosa stranaka.

Obilježja kriterija:

- **kontrola ponašanja** obuhvaća činjenice koje pokazuju ima li poslodavac pravo usmjeriti i kontrolirati što posloprimac radi i kako obavlja posao, kroz upute, obuku ili druga sredstva
- **financijska kontrola** obuhvaća činjenice koje pokazuju ima li poslodavac pravo usmjeriti ili kontrolirati financijske i poslovne aspekte posloprimčevog rada te
- **odnos stranaka** obuhvaća činjenice koje pokazuju vrstu odnosa među strankama.

U skladu s člankom 12.a stavkom 1. točkom 1. Općeg poreznog zakona i člankom 27.a Zakona o porezu na dohodak za potrebe pravilnog obračuna poreza na dohodak te pripadajućih doprinosa Porezna uprava utvrđuje ima li pojedini posao, sklopljen između isplatelja primitka i poreznog obveznika izvršitelja posla, obilježja nesamostalnog rada.

Ako Porezna uprava u provedenom postupku utvrdi da posao ima obilježja nesamostalnog rada, provest će se postupak obračuna poreza i doprinosa propisan za radni odnos, prema poreznom obvezniku koji se u navedenom poslu smatra izvršiteljem posla, neovisno od sljedećih činjenica:

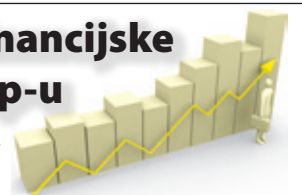
- 1) načina kako je ugovoren posao,
- 2) je li izvršitelj posla osoba koja je registrirana za obavljanje samostalne djelatnosti obrta te je kao takva ugovorila posao,
- 3) bez obzira na rezidentnost isplatelja primitka.

Za utvrđivanje obilježja nesamostalnog rada sagledavat će se cjelovitost odnosa isplatelja primitka i poreznog obveznika izvršitelja posla, uzimajući u obzir sve činjenice bitne za oporezivanje i sve elemente kriterija obilježja nesamostalnog rada propisane člancima 32.d do 32.i Pravilnika o porezu na dohodak.

U člancima 32.d do 32.i Pravilnika o porezu na dohodak se navodi:

Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u

Cijena: 980,00 kn + PDV
Tel.: 01 / 49 21 737



„Utvrđivanje činjenica bitnih za oporezivanje kod obilježja nesamostalnog rada

Članak 32.d

Činjenicama bitnim za oporezivanje pojedinog poreznog obveznika posloprimca smatraju se podaci:

- o svim primicima koji se ostvaruju po pojedinom izvoru dohotka u određenom vremenskom razdoblju,
- polazeći od prethodne alineje, ostvaruju li se primici od nesamostalnog rada u istom vremenskom razdoblju s drugim izvorima dohotka,
- koja djelatnost se obavlja i koliko dugo,
- postoji li utvrđen plan poslovanja,
- na koji način se djeluje na tržištu,
- koji je uobičajeni način pronalaska poslovnih partnera te sklapanja poslovnih odnosa,
- broj poslovnih partnera,
- te ovisno o pojedinom slučaju ostale činjenice bitne za oporezivanje.

Utvrđivanje ispunjenja elemenata kriterija obilježja nesamostalnog rada

Članak 32.e

(1) U skladu s člankom 27.a Zakona obilježja nesamostalnog rada određuju se temeljem ispunjenja elemenata tri kriterija: kontrole ponašanja, financijske kontrole i odnosa stranaka.

(2) Ispunjenje elemenata kriterija obilježja nesamostalnog rada utvrđivat će se u odnosu na određenog isplatitelja primitka.

Članak 32.f

Polazeći od članka 32.a stavka 7. ovoga Pravilnika, kriterij kontrola ponašanja obuhvaća elemente koji pokazuju ima li poslodavac pravo usmjeriti i kontrolirati što posloprimac radi i kako obavlja posao (kroz upute, obuku ili druga sredstva):

- 1) određuje li poslodavac posloprimcu mjesto obavljanja posla neovisno o tome što se isti može obavljati i na drugom mjestu,
- 2) daje li poslodavac posloprimcu upute kako obaviti posao,
- 3) određuje li poslodavac posloprimcu vrijeme, mjesto ili način obavljanja posla,
- 4) vodi li poslodavac evidenciju radnog vremena za posloprimca,
- 5) nadzire li poslodavac dinamiku izvršenja posla ili zahtjeva izvještaje o izvršenju posla,
- 6) koristi li posloprimac opremu i sredstva za rad poslodavca,
- 7) obučava li poslodavac posloprimca o načinu izvršavanja posla.

Članak 32.g

Polazeći od članka 32.a stavka 7. ovoga Pravilnika, kriterij financijske kontrole obuhvaća elemente koji pokazuju ima li poslodavac pravo usmjeriti ili kontrolirati financijske i poslovne aspekte posloprimčevog rada:

- 1) usmjerava li i/ili ugovara, odnosno nadoknađuje li poslodavac poslovne i putne troškove posloprimca,
- 2) ulaže li poslodavac u opremu, alate i materijale posloprimca,
- 3) određuje li poslodavac proizvode i usluge koje posloprimac koristi u izvršenju posla,
- 4) kontrolira li poslodavac način i opseg pružanja usluga posloprimca na tržištu,

- 5) obavlja li poslodavac posloprimcu isplate u određenim vremenskim razdobljima (svaki mjesec) i/ili u približno sličnim iznosima.

Članak 32.h

Polazeći od članka 32.a stavka 7. ovoga Pravilnika, kriterij odnosa stranaka obuhvaća elemente koji pokazuju vrstu tih odnosa:

- 1) sklapaju li poslodavac i posloprimac ugovor koji po svojim bitnim obilježjima ima obilježja ugovora o radu,
- 2) pruža li poslodavac posloprimcu naknade troškova koja su tipična obilježja nesamostalnog rada (godišnji odmor, naknade za bolovanje ili druga prava vezana uz nesamostalni rad),
- 3) koje je razdoblje trajanja posla te je li to trajanje posla vezano za provedbu određenog projekta ili više projekta u nizu,
- 4) u kojoj mjeri posao koji obavlja posloprimac predstavlja redovno poslovanje poslodavca,
- 5) može li posloprimac raskinuti poslovanje s poslodavcem bez materijalnih i financijskih posljedica,
- 6) je li uobičajeno za poslovanje u djelatnosti isplatitelja primitka da određene poslove na taj način traži na tržištu.

Članak 32.i

Ovisno o posebnostima pojedinog posla dozvoljeno je dokazivati obilježja nesamostalnog rada i prema kriterijima koji nisu navedeni, a koji u konkretnom odnosu mogu predstavljati tipično obilježje nesamostalnog rada.“

Ako se na temelju članaka od 32.d do 32.i Pravilnika o porezu na dohodak utvrde obilježja nesamostalnog rada rješenjem će posloprimcu utvrditi iznos primitka koji su isplaćeni za određeni posao, a koji se smatraju primitkom po osnovi radnog odnosa.

U skladu s člankom 12.a stavkom 2. Općeg poreznog zakona rješenjem se poslodavac određuje odgovornim za utvrđene obveze poreza i doprinosa kao jamac platac.

9. Obveza samozaduživanja poreza na dohodak kod paušalista po osnovu samostalne djelatnosti

Paušalistima po osnovu samostalne djelatnosti uvodi se obveza plaćanja predujma poreza na dohodak temeljem samozaduživanja, a prema podacima iz godišnjeg izvješća koje se podnosi na Obrascu PO-SD do 15. siječnja tekuće za proteklo porezno razdoblje. Iznimno, iznos godišnjeg paušalnog dohotka, godišnji i mjesečni iznos paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak te rokovi plaćanja paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak utvrđuju se temeljem rješenja u slučaju početka obavljanja djelatnosti.

Novina je da nositelj zajedničke djelatnosti koji porez na dohodak od zajedničke samostalne djelatnosti utvrđuje u paušalnom iznosu obvezan je najkasnije 15 dana po isteku kalendarske godine podnijeti nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svom prebivalištu/ uobičajenom boravištu novi obrazac pod nazivom: „Izvješće nositelja o paušalnom dohotku od zajedničke samostalne djelatnosti i suduzetnicima u zajedničkoj djelatnosti od ____ do ____ godini“ (Obrazac PO-SD-Z).

10. Povećan neoporezivi iznos isplate prigodnih nagrada

Povećan je neoporezivi godišnji iznos prigodne nagrade (božićnica, uskrsnica, regres) na 3.000,00 kn (s dosadašnjih 2.500,00 kn) što ih poslodavci isplaćuju svojim radnicima.



11. Naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja

Porez na dohodak NE plaća se na nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja i **naknade učenicima za vrijeme dualnog obrazovanja** do propisanog iznosa (do 1.750,00 mjesečno).

12. Isplata pomoći članovima uže obitelji preminulog člana neprofitne organizacije

Od 1. siječnja 2020. dohotkom se NE smatraju pomoći i potpore koje neprofitne organizacije isplaćuju **članovima uže obitelji preminulog člana neprofitne organizacije** ako se isplaćuju pod istim uvjetima iz sredstava prikupljenih članarinama koja nisu ostvarena

obavljanjem djelatnosti koja podliježe obvezi plaćanja poreza na dobit , a temeljem statuta i odluka nadležnih tijela neprofitnih organizacija.

13. Dopušteno plaćanje fizičkim osobama koje obavljaju samostalnu djelatnost do 5.000,00 kuna po jednom računu

Članak 92. Pravilnika o porezu na dohodak, koje je branio bilo kakvo plaćanje u gotovini računa od strane poslovnih subjekata drugim fizičkim osobama koje obavljaju samostalnu djelatnost je izmijenjen. Tako je sada dopušteno plaćanje u gotovini do 5.000,00 kuna po jednom računu fizičkoj osobi koja obavlja samostalnu djelatnost.

Bilješke

Lined area for notes with horizontal lines.